

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

VII. Iac. Sadoletvs Cardinalis Iulio Peflugo, & Ioanni Cochlæo, S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

impunitis probare soleo. Dederam fanè ego quoq; ad Sturmium literas, cum leniter obiurgans: quarum exemplum misi ad te, ut tibi etiam viderentur inuulgandæ, tuo arbitratu statueres. Deceat enim nos istorum insolentiam non exasperare conuictis, quo in genere maximè exultant ipsi: sed mansuetudine retundere, quod proprium officium Christiani hominis est. De concilio ipse non amisi, bene enim sentio de Pontifice maximo. Hac certe postrema eius prorogatio, rogantibus & contendentibus ambobus principibus, facta est. Quare ego quoq; ad id temporis quo auspiciandum concilium est, in Italia esse cogito. Albertum Pighium, hominem meo quoq; iudicio doctissimum, audio ex te libros editisse de Ecclesiæ Principatu: quos equidem habere cupissem, libenter enim lego eius hominis scripta. Quòd verò in quibusdam tibi videatur nimis ille exaggerare summi Pontificis auctoritatem, idq; tametsi verè fiat, tamen in hoc tempore non nihil periculosum esse, noli agrè ferre. Vtinam tam mores nostri probati essent hominibus, quam est Pontificis potestas sine vlla dubitatione maxima. Neq; hoc nocere publicæ causæ (ut ego arbitror) potest. Reliquum est, ut à te petam, ut ad me frequenter scribas, faciasq; me de istis rebus Germaniæ quæ sapissimè certiorè: quò nihil gratius expectare à te possum. Mea & beneuolentia & opera semper est tibi, & erit parata. Vale, & Georgium ducem præstantissimum omnium, meis verbis iube saluere quam plurimum. Carpent. Pridie Calend. Decembris, M. D. XXXVIII.

VII.

IAC. SADOLETUS CARDINALIS

Julio Peflugo, & Joanni Cochleæ, S. P. D.

COMMUNES ad vos dedi literas, quòd eram multis occupationibus impeditus: vestras autem amborum & diligenter, & non sine aliquo animi dolore legi. Quæ statum mihi Germaniæ ante oculos posuerunt & infelicem, & miserum: & cui (ut perspicio) non à nobis, sed à summo Deo auxilia sunt petenda. Quamquam ego quidem pro mea parte nò deero. Sed quid possum vras, aut certè cum paucis: video enim omnino paucos quibus ista negotia sint cordi. Concilium futurum sit, necne, non possum affirmare certò. Spe tamen teneor, Pontifici Maximo hanc rem fore curæ: optimè enim ipse & loquitur & sentit. Quo autem tempore aut quo Christiani populi commodo sit futurum, nò habeo quid dicam. Primum pendet nò è Pontifice solùm, sed Christianis etià ex principibus, qui maioribus curis districti mihi videntur: præsertim tanto confiato aduersus Turcas bello. Alterum, quidnam euenturum ex concilio sit, nec satis scio, nec si seiam

R + aulum

ausim dicere. Maxima mihi videtur ratio fore cōstitutenda Christianae Reipub. si Pontifex vnus ad corrigendos mores Ecclesie incubuerit. Quod ipse tamen praedicit & promittit se facturum. In vestris porro literis tua pietas in Christi rem & fidem mihi probata est, & beneuolentia erga me iucunda, neque ego propter virtutem tuam propterq; cum Principem, cuius reuerentia tubernalis, ego amantissimus & studiosissimus sum, velle vobis loco sum defuturus. Tu verò Cochlae, nihil mihi gratius fore potuisti, quam me de illis in oratione mea partim meos, partim etiam librarij erratis admonere, quae ego corrigi iussi. Hoc me amabis, semper vt me admoneras facies. De oratione edidisti scripti ad Clarissimum Ducem Georgium quid mei consilij. Tu illas leges literas, & ages quod vtile tibi videbitur. Christianum esse Reipub. Librum tuum in illas vesanas Lutheri declarationes, legi summa cum voluptate, vehementerque probavi. Auctor posse me asfirmare, raro adhuc vidisse in eo genere eamquam editum, quod distinctius mihi, & accommodatius scriptum videretur: atq; ex ea quidem doctrina, quam ego maxime probo: non spinosa & cavillosa: sed plana, atque illultra, & persacrarum literarum fontibus deprompta. Quamobrem miror illum hominem impurissimum, ita ferreum os ad contentione studia afferre, vt eum neque vitae neque impietatis suae penitentia. Sed illum vlciscetur improbitas sua. Ego quodam alio in opere quod nunc cudo, habeoque in manibus, nonnulla infectio Lutherani dogmata, eorum quae maxime ad refellendam Christianae religionem intenta sunt. Rectene an perperam, tuum & aliorum erit iudicium. Mihi quidem voluntas bona est, & ad utraque auctoritatem Ecclesiae animus paratus: sed vires interdum meo deficiunt. Quicquam tamen erit a me, ad Dei gloriam & fidelis populi salutem totum erit. Tu vt scribas ad me crebro Cochlae, atque adeo ambo vt scribatis, vobisque persuadeatis me occupare & velle vestra causa, a vobis peto. Valet. Car.

VIII

IACOB. SADOLET, CARDINALIS
Ioanni Cochlae, S. P. D.

BINAS à te vno ferè tempore accepi literas, quae vtinam me nunquam fuissent allatae. Trifidissimum enim mihi inuenerunt, de Georgij morte optimi & sapientissimum Principis. Quem ego propter praclarissimas illius virtutes, aequitatem, religionem, integritatem, prudentiam, summo in honore habebam: eumque ita amabam, vt si fuissetis eodem ex vivo geniti, neque maior meus erga illum, neque iustior potuerim esse.